

Et Par Smaating have vi dog taget under Overvejelse som Ændringer i det Lovforslag, der er fremsat, idet vi ikke ere i Tvivl om, at der straks vil komme Forslag i denne Retning fra en Kommission, hvis Opgave det vilde være at paavise, hvorledes Jernbanerne ville kunne forrente sig bedre, end de hidtil have gjort, og dog være til større Nytte for Befolkningen, end de hidtil have været. Der vil saaledes sandsynligvis straks fremkomme Forslag om billige Søndagstog, Tog til større Møder, Dyrskuer o. s. v. Endvidere vil man sørge for, at faa udstedt 8 Dages Kort til en billig Penge, som altsaa ville give Folk Lejlighed til at rejse i større Udstrækning end hidtil. Med dette for Øje have vi stillet et Par Ændringsforslag til Regeringsforslaget, gaaende ud paa at indføre disse Ting.

Men hvilke Resultater Kommissionen i øvrigt vil komme til, er det ikke godt at vide, hvis man begynder at specificere nu. Det kan være, der kunde være enkelte Omraader, hvor man vilde finde, at en Takstforhøjelse ikke var saa helt ueffen, medens man samtidig pegede paa andre Takster, som absolut burde nedsættes.

Af Besvarelserne paa de af Udvalget stillede Spørgsmaal, der fremkom fra Administrationen, fremgaar det tydeligt, at der er mangt og meget, man ikke ved Besked om, hvor det meste er Skøn, og hvor man aabent erkender, at andre Tal kunne være lige saa paalidelige som dem, man har givet. Men naar Forholdene ere saaledes, forekommer det mig at være et meget usikkert Grundlag at lovgive paa, og jeg er da ogsaa derfor stærkt tilbøjelig til at bede om, at man maa blive fri for at faa lovgivet paa et Grundlag af den Art, som her foreligger, saa at vi vente med at lovgive om Forandring i vore Jernbanetakster, indtil vi have faaet alle disse nødvendige Spørgsmaal klarede, saa at vi have fast Bund under Fødderne.

Naar det gælder om at faa en nødtørftig Forrentning af de Summer, som ere anbragte i vore Jernbaner — og det er jo det, som tilsigtes ved Lovforslaget, det udtalte den højtærede Finansminister for nogen Tid siden her i Tinget —, forekommer det mig, at vi først og fremmest maa faa fastslaaet, hvor stor en Kapital der i Virkeligheden staar i vore Jernbaner, og hvor stor en Kapital der altsaa skal forrentes, men det er der vist ingen, der i dette Øjeblik er rigtig klar over. Man ved, hvor mange Penge der gennem Tiderne er givet ud til Jernbaneanlæg her i Landet, men

det er noget helt andet end den Sum, der rettelig bør regnes med, naar man vil have Regnestykket gjort op angaaende Statsbanernes Forrentningsevne. I det sidst aflagte Statsregnskab staar Statsbanerne opførte med en Anlægs kapital af om ved 230 Mill. Kr., men denne Sum er utvivlsomt alt for høj, thi den er langt større end det Antal af Jernbanemil, som Staten ejer, vilde kunne anlægges for i dette Øjeblik. Det kan dog ikke gaa an, naar der er Tale om at ændre Jernbanetaksterne, for at man kan faa en rimelig Forrentning af de Summer, der staa i Jernbanerne, at regne med ganske andre og højere Summer, end samtlige Jernbaner kunde anlægges for i dette Øjeblik. Noget saa vildt vilde ingen privat Forretningsmand gaa ud fra i sin Forretning. Nej, lad Kommissionen komme til, lad den fremsætte en ædruelig Vurdering af vore Baner, lad den regne ud, hvad de Baner vilde koste i Dag med de Priser, som for Tiden ere gældende — og de Priser adskille sig ikke overmaade meget fra de Priser, Jernbanerne i Virkeligheden have kostet —, og lad den endvidere skønne over, hvor meget ringere vore Jernbaner ere i dette Øjeblik end den Dag, de bleve anlagte. Og naar vi ad den Vej have faaet at se, hvad vore Jernbaner virkelig bør ansættes til, og vi saa vide, hvilket Udbytte de have givet i en samlet Sum, vide vi ogsaa paa et sundt Grundlag, hvilken Forrentning de have kunnet yde, og hvis den Forrentning saa ikke passer, kunne vi begynde at forhandle om, hvorledes vi da skulle ændre Taksterne for at opnaa det, vi alle ønske, en Forrentning af om ved 2 à 2½ pCt., men det gaar ikke an, tror jeg, at Rigsdagen begynder at lovgive paa dette Omraade, førend vi vide mere Besked, end vi i Øjeblikket vide, om alle de Forhold, som gribe ind i dette store Apparat.

Vi maa have at se — og det kan kun ses ved Hjælp af en Kommissions Arbejde — hvad Aarsagen f. Eks. kan være til, at Udgifterne ved vore Statsbaner i de sidste 5 Aar ere stegne meget stærkere end Indtægterne. Udgifterne ere stegne med omtrent 35½ pCt., foruden Lønforhøjelsen notabene, medens Indtægterne ere stegne med 24 pCt. Her maa være noget galt. Inger Forretningsmand, der har en Forretning som stadig vokser, vil kunne aflægge et Regnskab, der viser noget saadant, det maa være galt fat, og vi maa have paapeget, hvad der skal rettes, for at det kan blive sundt. Det er for øvrigt ikke min Mening at kritisere de Mænd, der have med Sagen